

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЙД, ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД, САНХҮҮ, ЭДИЙН
ЗАСГИЙН САЙД, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ХАМТАРСАН ТУШААЛ**

2004 оны 08 дугаар сарын 02 ний өдөр

Дугаар 74 / 154 / 170 / 175 Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн 5.1-д заасныг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Хүнсний болон техникийн зориулалтаар ашиглах спиртийн хуваарилалт, олголт, зарцуулалт, түүнд хяналт тавих журам"-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Энэ журмыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн, Хууль зүй, дотоод хэргийн, Санхүү, эдийн засгийн, Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга нар, Улсын мэргэжлийн хяналтын газрын дарга, Үндэсний татварын ерөнхий газрын дарга, Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга, Гаалийн ерөнхий газрын дарга нарт тус тус үүрэг болгосугай.

3. Энэ журам батлагдсантай холбогдуулан "Журам батлах тухай" Сангийн сайд, Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн сайд, Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 1998 оны 12 дугаар сарын 08-ны өдрийн 356, А/191, А/353 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЙД
[Signature]
Д. НАСАНЖАРГАЛ

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД
[Signature]
Ц. НЯМДОРЖ

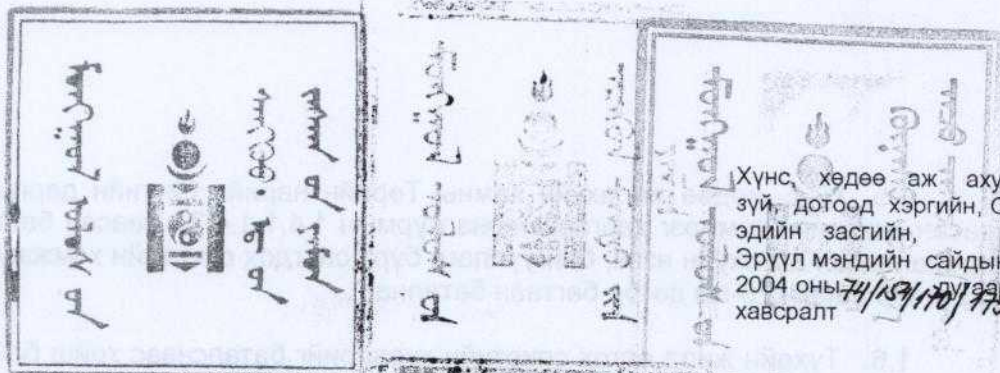
САНХҮҮ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН САЙД
[Signature]
Ч. УЛААН

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД
[Signature]
П. НЯМДАВАА

Хуулбар үнэн
ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ
УДИРДЛАГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА
[Signature]

Д.ЖАНЦАНХОРОЛ

Хүнс, хөдөө аж ахуйн, Хууль зүй, дотоод хэргийн, Санхүү, эдийн засгийн, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2004 оны 74/159/170/175 тушаалын хавсралт

ХҮНСНИЙ БОЛОН ТЕХНИКИЙН ЗОРИУЛАЛТААР АШИГЛАХ СПИРТИЙН ХУВААРИЛАЛТ, ОЛГОЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ, ТҮҮНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Холбогдох хууль, тогтоомжийн заалтыг үндэслэн хүнсний болон техникийн зориулалттай спиртийг хуваарилах, олгох, зарцуулах, түүнд хяналт тавихад энэхүү журмыг мөрдөнө.

Нэг. Спирт хуваарилах

1.1. Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар тухайн жилд хэрэглэх хүнсний болон техникийн зориулалтаар ашиглах спиртийн захиалгыг холбогдох татварын албаны тодорхойлолтыг үндэслэн зохих журмын дагуу үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага тус бүрээр гаргаж /1 дүгээр хавсралт маягтын дагуу/, жил бүрийн 11 дүгээр сарын 15-ны дотор дор дурдсан байгууллагуудад хүргүүлнэ. Үүнд:

1.1.1. тухайн нутаг дэвсгэрт ажиллаж байгаа согтууруулах ундааны үйлдвэрийн хэрэгцээт спиртийн захиалгыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн яаманд

1.1.2. хүн эмнэлэг, эмийн үйлдвэрийн хэрэгцээт спиртийн захиалгыг Эрүүл мэндийн яаманд

1.1.3. мал эмнэлэг, мал үржлийн ажил, малын эмийн үйлдвэрийн хэрэгцээт спиртийн захиалгыг Улсын мал эмнэлэг, үржлийн газарт

1.2. Захиалгад дараахь бичиг баримтыг хавсаргана. Үүнд:

1.2.1. спиртийн татан авалт, зарцуулалт, онцгой албан татвар төлөлтийн тайлан

1.2.2. тухайн аж ахуйн нэгжийн харъяалагдах татварын албаны тодорхойлолт

1.3. ЭМЯ, Улсын мал эмнэлэг, үржлийн газар холбогдох аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газраас ирүүлсэн тухайн жилийн хэрэгцээт спиртийн захиалгыг хянаж, нэгтгэн жил бүрийн 12 дугаар сарын 01-ний дотор Хүнс, хөдөө аж ахуйн яаманд хүргүүлнэ.

1.4. Тухайн жилд үйлдвэрлэх спиртийн хэмжээнд үндэслэн 1.1.1, 1.3-т дурдсан захиалга, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүсэлт, өмнөх оны спиртийн хувиарлалт, зарцуулалт зэргийг харгалзан дор дурьдсан зориулалтаар ангилан, дараа онд олгох спиртийн хэмжээг тогтоосон хуваарийг Хүнс, хөдөө аж ахуйн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга баталж, дараахь байгууллагуудад хүргүүлнэ. Үүнд:

1.4.1. хүн эмнэлэг, эмийн үйлдвэрлэлд зориулан олгох спиртийн хуваарийг Эрүүл мэндийн яаманд

1.4.2. мал эмнэлэг, мал үржлийн ажил, малын эмийн үйлдвэрлэлд зориулан олгох спиртийн хуваарийг Улсын мал эмнэлэг, үржлийн газарт

1.4.3. согтууруулах ундааны үйлдвэрлэлд зориулан олгох спиртийн хуваарийг Татварын ерөнхий газарт

1.4.4. Дээрх байгууллагуудад хүргүүлсэн спиртийн хуваарийг спиртийн үйлдвэрүүдэд

1.5. Хүнс, хөдөө аж ахуйн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын баталсан хуваарьт заасан спиртийн хэмжээг харгалзан энэ журмын 1.4.1-1.4.3-т заасан байгууллага нь тус тусын харъяалагдах аж ахуйн нэгж, байгууллага бүрт оногдох спиртийн хэмжээг тогтоосон хуваарийг 12 дугаар сарын 25-ны дотор багтаан батална.

1.6. Тухайн жилд олгох спиртийн хуваарийг баталснаас хойш байгуулагдсан, хуваарьт спиртийн үйлдвэрээс спирт авах боломжгүй, түүнчлэн спиртийн хэрэгцээ бий болсон /спирт экспортлох, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслэл ариутгах г.м/ аж ахуйн нэгж, байгууллага шаардлагатай спиртийн захиалгыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн яаманд гаргана.

• 1.7. Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам энэ журмын 1.6-д заасны дагуу хүсэлт гаргасан аж ахуйн нэгж, байгууллагад спирт үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгжээс болон холбогдох хууль тогтоомжид заасан журмаар хураасан спиртийг олгуулахаар нэмэлт хуваарь гаргаж болно.

1.8. "Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль"-ийн 13.1 дэх хэсэгт заасны дагуу эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр хураагдсан спиртийн хэмжээг тухай бүр ХХААЯ-нд мэдэгдэх бөгөөд тус яам шинжилгээний дүн, дүгнэлт, хэрэглэгч байгууллагын захиалгыг үндэслэн уг спиртийг хуваарилна.

1.9. Энэ журмын 1.2-т заасан баримт бичгийг бүрдүүлээгүй, ногдуулсан татварыг бүрэн төлөөгүй, тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг зөрчсөн тохиолдолд уг зөрчлийг арилгах хүртэл спирт хуваарилахыг хойшлуулна.

Хоёр. Спирт олгох

2.1. Энэ журмын 1.5-д заасан хуваарийн дагуу спирт олгох ажлыг спирт үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгж, хураагдсан спиртийг олгох ажлыг уг спиртийг хураан авсан байгууллага тус тус хариуцана.

• 2.2. Спирт олгогч нь дараах баримт бичгийг үндэслэн аж ахуйн нэгж, байгууллагад хуваарьт спиртийг олгоно. Үүнд:

2.2.1. Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам, Эрүүл мэндийн яам, Улсын мал эмнэлэг, үржлийн газраас аж ахуйн нэгж, байгууллагад олгосон спиртийн хуваарь;

2.2.2. Худалдан авагчийн итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчийн иргэний үнэмлэх, 3х4 хэмжээ, зураг бүхий баталгаатай хоёр хувь итгэмжлэл /нэг хувийг спирт олгогчид үлдээнэ/, гарын үсгийн баталгаажсан загвар;

2.2.3. Согтууруулах ундаа үйлдвэрлэдэг аж ахуйн нэгжид өмнө авсан спирт үйлдвэрлэсэн согтууруулах ундаанд ногдуулсан онцгой албан татварыг төлсөн тухай харилцдаг татварын албаны тодорхойлолт;

2.2.4. Аж ахуйн нэгж нь улсын бүртгэлийн гэрчилгээний нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар;

2.2.5. Согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар; / гэрчилгээний сунгалтын хугацааг шалгана/

• 2.2.6. Спиртийн үнийг төлсөн тухай санхүүгийн баримт

• 2.3. Энэ журмын 2.2-т заасны дагуу аж ахуйн нэгж, байгууллагад спирт олгохдоо спирт олгогч зарлагын мэдүүлэг бичих бөгөөд мэдүүлэгт дараах үзүүлэлтийг заавал тусгасан байна.

2.3.1. Спирт худалдан авагч аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, хаяг, улсын бүртгэлийн дугаар;

- 2.3.2. Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэл эрхэлдэг бол тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний дугаар
- 2.3.3. Спиртийн тоо хэмжээ, үнэ;
- 2.3.4. Спирт тээвэрлэгч автомашины дугаар, жолоочийн овог нэр, жолооны үнэмлэхийн дугаар;
- 2.3.5. Спиртийг хүлээн авсан итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчийн овог нэр, албан тушаал, оршин суух хаяг, иргэний үнэмлэхийн болон регистрийн дугаар, гарын үсэг;
- 2.3.6. Спирт олгосон он, сар, өдөр.

2.4. Зарлагын мэдүүлэгт итгэмжлэл авсан сорилтын лабораторийн спиртийн шинжилгээний дүн, дүгнэлтийг дагалдуулна.

2.5. Спиртийг зориулалтаас өөр зүйлд ашиглах, худалдан борлуулахыг хориглоно.

Гурав. Татварын байгууллагын тодорхойлолт

3.1. Согтууруулах ундаа үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагын харилцдаг татварын алба дараах бичиг баримтыг үндэслэн, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газарт спиртийн захиалга, хуваарьт оруулах тухай, спирт олгогч аж ахуйн нэгж, байгууллагад хуваарьт спиртийг олгох тухай тодорхойлолтыг тус тус гаргана.

- 3.1.1. тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллага нь худалдан авсан спиртийг нягтлан бодох бүртгэл, тайлан тэнцэл, татварын тайланд тусгасан эсэх;
- 3.1.2. үйлдвэрлэсэн согтууруулах ундааны борлуулалтад ногдуулсан онцгой албан татвар, түүний төлөлт;
- 3.1.3. татварын өртэй болон албан татварын тайланг хугацаанд нь өгсөн эсэх;
- 3.1.4. өмнөх онд хуваарилалтын дагуу спирт авсан эсэх;

3.2. Энэ журмын 3.1-д заасан тодорхойлолтыг аймагт тухайн аймгийн татварын хэлтэс, нийслэлд тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын харилцдаг татварын алба олгоно. Аймаг, нийслэлийн татварын алба нь уг тодорхойлолтын хувийг Үндэсний татварын ерөнхий газар хүргүүлнэ.

3.2. Татварын алба согтууруулах ундаа үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгж байгууллагад сүүлийн 3 жилд хуваарилсан спирт, үүнээс татаж авсан, зарцуулсан, үлдэгдэл болон үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнд ногдох онцгой албан татварын ногдуулалт, төлөлтийн байдлыг үндэслэн уг аж ахуйн нэгж, байгууллагыг спиртийн захиалгад оруулах, эсэх талаарх санал, тодорхойлолтоо зохих үндэслэл, тооцоо судалгааны хамт аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газарт хүргүүлнэ.

Дөрөв. Мэдээлэл өгөх

4.1. Энэ журмын 1.5, 1.7-д заасан хуваарийг баталснаас хойш ажлын 10 хоногт багтаан Үндэсний татварын ерөнхий газар, Цагдаагийн ерөнхий газар болон Улсын мэргэжлийн хяналтын газарт тус тус хүргүүлнэ.

4.2. Энэ журмын 4.1-д заасны дагуу Үндэсний татварын ерөнхий газар, Цагдаагийн ерөнхий газар болон Улсын мэргэжлийн хяналтын газар нь мэдээллийг хүлээн авсанаас хойш 10 хоногийн дотор харъяа албадад хүргүүлнэ.

4.3. Спиртийн үйлдвэр, цагдаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх, хил хамгаалах, гааль, татварын байгууллага болон мэргэжлийн хяналтын газар нь 1.5, 1.7-д заасан хуваарийн дагуу олгосон спиртийн тухай тайланг аж ахуйн нэгж, байгууллага бүрээр сар тутам өссөн дүнгээр /2

дугаар хавсралтын маягтаар/ гаргаж, Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам, Үндэсний татварын ерөнхий газар болон Цагдаагийн ерөнхий газарт дараа сарын 05-ны дотор хүргүүлнэ.

4.4. Үндэсний татварын ерөнхий газар нь спирт хэрэглэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагын спиртийн хуваарилалт, олголт, татан авалт, зарцуулалт, согтууруулах ундааны үйлдвэрлэл, онцгой албан татвар төлөлтийн талаарх мэдээг сар бүр нэгтгэн гаргаж хагас, бүтэн жилийн мэдээг Санхүү, эдийн засгийн яам болон Хүнс, хөдөө аж ахуйн яаманд тус тус ирүүлнэ.

Тав. Спиртийн хуваарилалт, олголт, зарцуулалтад хяналт тавих

5.1. Мэргэжлийн хяналтын болон татварын байгууллага нь спирт хэрэглэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагууд спиртийг хуваарийн дагуу татан авч байгаа эсэх, олгосон спиртийг зориулалтын дагуу зарцуулж буй эсэхэд хяналт тавина.

5.2. Спиртийн үйлдвэрүүдийн суурилагдсан хүчин чадал, түүний ашиглалт, үйлдвэрлэлийн хэмжээ болон гарц, бүтээгдэхүүний чанарт Мэргэжлийн хяналтын байгууллага хяналт тавьж ажиллана.

5.3. Татварын албад нь спирт хэрэглэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага татан авсан спиртийг орлогод авсан эсэх, уг спиртээр үйлдвэрлэсэн архи бусад бүтээгдэхүүний борлуулалтаг ногдуулсан онцгой албан татвараа төлж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.

5.4. Энэ журмын 5.1-д заасан хяналт шалгалтыг явуулахдаа шаардлагатай бол цагдаагийн байгууллагыг оролцуулж болно.

Спиртийн хуваарилалт, олголттой холбогдуулан иргэн, байгууллагаас ирүүлсэн мэдээллийн дагуу хяналтын холбогдох байгууллага шалгалт явуулна.

ooOOOoo

"Хүнсний болон техникийн зориулалтаар ашиглах спиртийн хуваарилалт, олголт, зарцуулалт, түүнд хяналт тавих журам"-ын 2 дугаар хавсралт

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГАД
ОЛГОСОН СПИРТИЙН ТАЙЛАН

Спирт борлуулсан аж ахуйн нэр:
Байршил, хаяг, утасны дугаар:
Регистрийн дугаар:

Тайлангийн сар:

№	Спирт олгосон огноо	Спирт олгосон аж ахуйн нэгж, байгууллагын			Олгосон спиртийн хэмжээ, өссөн дүнгээр /литрээр/	1 литр спиртийн үнэ /төгрөгөөр/	Нийт үнэ /төгрөгөөр/
		Орших аймаг, хотын нэр	Нэр	Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний регистр			
	Дүн						

Тайлан гаргасан:

Захирал: ..... /..... /

Ня-бо: ..... /..... /

200. . оны . . . сарын . . . өдөр

"Хүнсний болон техникийн зориулалтаар ашиглах спиртний хуваарилалт, олголт, зарцуулалт, түүнд хяналт тавих журам"-ын 1 дүгээр хавсралт

ХҮНСНИЙ БОЛОН ТЕХНИКИЙН ЗОРИУЛАЛТААР АШИГЛАХ СПИРТНИЙН ЗАХИАЛГА

Аймаг, хотын нэр:
Огноо:

Д/д	Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр	Үйлдвэрийн хүчин чадал	Авах спиртийн хэмжээ /тн-оор/	Спирт олгох аж ахуйн нэгжийн нэр	Өмнөх онд хуваарийн дагуу авсан эсэх	Тайлбар
	Дүн					

Захиалгыг нэгтгэсэн: ..... /.....
Нэр, албан тушаал, байгууллага

Захиалгыг хянасан: ..... /.....
Нэр, албан тушаал, байгууллага